Ч. 52. (223.) Львів, четвер, дня 24. лютого 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна газета.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламациї вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрациї й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 20 сот. Надіслане 50 сот. за стрічку, а в оповістках 40 сот., в редакційній части 60 сот. Повідомлення про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 50 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Загальна Українська Рада

в справі відбудови краю.

В днях 22. і 24. січня відбулись наради З. У. Ради в справі відбудови краю, в яких взяли участь кромі Президії і членів секції економічної також запрошені посли парляментарні.

Предметом нарад була загально господарська і технічна відбудова, як також діяльність Воєнного закладу збіжевого.

Всї справи реферував з рамени економічної секції, а рівночасно в порозуміню з Головною Радою тов. „Сільський Господар“ — пос. Олесницький.

В справі відбудови знищених осель в східній Галичині сконстатовано одноДушно, що дотеперішна акція провізорична хоч коштує дуже богато гроший — дуже мало принесла пожитку. Переводить ся її без пляну, без системи — дуже ріжнородно в ріжних повітах. Лежить вона теоретично вправді в руках правительства, але в практиці знайшлась вона в руках Виділу краєвого, який визначив на поодинокі повіти своїх делеґатів до відбудови — в меншій части інжинірів і архітектів, а переважно ґеометрів, з яких кождий в своїм районї робить як уважає відповідним.

В деяких повітах будують бараки — часто неможливі до замешканя, а правильно не дають можности удержаня худоби — в деяких людности даєть ся підмоги в грошах на наєм мешканя, в деяких підмогу в матеріялї, який часто людність продає і гроші обертає на инші цїли, а не на відбудову. В деяких повітах знов не зроблено доси зовсїм нїчого, навіть в тих громадах, які спалено і знищено нашими військами з причин стратегічних (прим. в повіті скільськім).

До акції сеї в східній Галичинї покликав Виділ краєвий лише всего двох технїків Українців — а впрочім самих Поляків не розуміючих потреб, незнаючих відносин.

По широкій дискусії порішено в справі тій заняти слїдуюче становиско і предложити правительству слїдуючі постуляти:

1) в тих повітах, які находять ся вже на території ширшої воєнної области, — прийшов вже безусловно час з весною розпочати відбудову дефінїтивну і зірвати з практикою бараків і інших мір провізоричних;

2) відбудова має вестись на кошт державний не на нові через властителїв затягнені позички, хочби під найлекшими услівями, бо дальшого обдовженя селянської посїлости в Галичині не видержить;

3) відбудова таких місцевостий, які зовсїм зістали знищені малаб переводитись лише фаховими орґанами державними, а не може бути повірена самим властителям, бо при такій відбудові мусить бути основою її новий плян реґуляцийний узгляднюючий всї вимоги поліції будівничої, огневої і санїтарної — і при тій нагоді мають перевестись також всї ситуаціями вказані та для господарів конечні мелїораційні комасації і арондації.

Там де буде ходити о самі лише направи або відбудову поодиноких будинків, — може бути відбудова повірена і властителеви під услівєм, що буде держатись даного йому пляну.

4) Орґанїзація акції предкладаєсь слїдуюча: Акція спочиває в руках правительства, — верховним орґаном є Мінїстерство робіт публичних. В Галичині є дві секції — одна в Кракові, друга у Львові — обі під проводом Намісника взгл. його заступника. До секції має бути додана прибічна рада, в склад якої мають увійти при секції східно-галицькій представники українських господарських орґанізацій в той спосіб, щоб українські члени сеї секції не могли бути змайоризовані. Секція урядує і веде справу відбудови при помочи урядників і технїків передовсїм державних з доповненєм їх в східній Галичині силами фаховими з поміж технїків українських — а таксамо при обсаджуваню експозитур на поодинокі области східної Галичини і установленю технічних делеґатів на поодинокі повіти повинні бути передовсїм місцеві українські сили технічні узгляднені

5) Позаяк цїни матеріялів будівельних вже тепер пішли дуже в гору і йдуть дальше так, що супроти сего переведенє відбудови може статись прямо неможливим, пожаданим є розширенє права воєнної реквізиції держави на матеріяли потрібні до відбудови, а передовсїм на дерево.

II. В справі господарської помочи для селянської людности сконстатовано, що дуалїзм акції спричинений зарядженєм Виділу краєвого що-до засновуваня повітових рад рільничих — паралїжує первісну тенденцію правительства сконцентрованя акції в його руках — і шкодить дуже акції самій а передовсїм інтересам української рільничої людности, яка через се з акції прямо є елїмінована.

Сконстатовано дальше, що анї постанови цїсарських розпоряджень виданих в справах господарських, анї зарядженя намісництва в многих повітах не виконують ся.

В многих громадах не істнують зовсїм комісії для жнив, — — депекорація (винищенє з худоби) в краю застрашаюча — брак коний і сил людських до роботи — апровізація в дуже многих місцях зовсїм не вистарчаюча — не запо-

МИХАЙЛО ЯЦКІВ.

Сфінкс.

(Кінець).

III.

В кілька місяців опісля задержав ся я в умовленім місті. Вечером вибрав ся до захисту ґрафа Н. і задзвонив. Вийшов глухонїмий, понурий слуга з сивими заличками, я написав на картцї псевдонїм мистця, слуга глянув на мене, зробив в воздусї хрестик пальцем і повів мене за собою.

На першім поверсї, в комнатї, обитій чорним саваном, лежала на ступенях закрита домовина, в головах блимали три свічники, з боку стояли два пани. Подобали з вигляду на співробітників часописий. По часї прийшли слуги з похоронного заведеня і винесли домовину на караван. Репортери розійшли ся, я зі старим слугою віддав останню прислугу покійному до самої могили.

З важкою душею вертав я під ніч з того похорону. Так довершила ся ще одна траґедія — скінчила ся мандрівка короля на вигнаню — запала навіса за поетом-самотником.

IV.

У найсильнїйших, вільнодумних характерів бувають нераз хвилї забобонної віри. До сумнїву в останні події причинило ся головно те, що на мої запити до місця, де подав я свою постійну адресу, приходили відповіди без успіху. В такім ожиданю минуло знов кілька місяців, мене морочили безсонні ночі, я губив ся в здогадах, думав вже, що цїла історія розвіяла ся прозаїчно без останньої дії, як примара і се незвичайно болїло мене. На запити по відомих редакціях, діставав я лише потвердженє смерти старого приятеля, стрічав некрольоґи, писані на швидку руку, з замітним, здержаним тоном, а в одній часописи стрівув увагу, що про житє того поета не дасть ся нинї ще вічого сказати і хтоб поважив ся розбити хмару суперечностий, то скорше затемнив би справу, ніж розяснив її.

В сїм випадку проста правда, яку я пережив і знав доси, мала для мене більше принади, ніж всї сантіментальні вісти ґазет.

Всеж таки останній акт був одною з головних причин мого смутку, який почав вже був розвивати ся в духову недугу, аж несподївана, нова подія відновила мою силу і поставила на ноги.

Одного вечера вибрав ся я на бульвар в далекім, чужім містї. Чому мене саме в ту пору зібрала охота вийти на місто, до нинї не можу вгадати. Знаю лише, що ніколи не люблю перечити свому підсвідомому голосови, він ніколи не обманув мене, а все дав щось нового. Але сим разом зайшла одна перешкода. По дорозї пристали до мене два привагідні знайомі і се попсувало правильну послїдовність цїлої події. Я хотів позбути ся їх, говорив мало, скручував навманя з одної вулиці в другу, нараз станув око в око з моїм старим приятелем.

Він підіймив палець до капелюха, як би в осторогу на моє поведенє, я оглянув ся за своїми обома знайомими, старий помітив, що я в товаристві і перейшов на бік, я відлучив ся від тих обох і побіг за ним, доглянув його мигом ще раз в юрбі прохожих і в тій хвилї він пропав менї з очий як під землю.

Захват і розпука обгорнули мене. Менї видало ся, що він пішов в противнім напрямі, мав враженє, що станув і озирнув ся, як би чекав на мене. Я побіг за ним — нема.

Вернув ся в один бік вулиці і в другий — по старім нї слїду.

Схвильований і змучений до краю, вернув я пізно в ночи на кватиру, ляг не роздягаючи ся і по кількох місяцях у перве заснув твердо.

Рано встав я здоровий і веселий.

Так старий поет не спочив, творить, ми ще побачимо ся нераз, його пятий акт ще далеко!...

бігає голодови і будучим його консеквенціям недугам та пошестям.

Порішено під тим зглядом домагатись:

1) перенесеня всеї акції ратункової та апровізаційної по повітах в руки комітетів повітових, стоячих під управою старостів та зложених з відповідаючих чисельному відношеню людности її репрезентантів.

2) для забезпеченя засївів весняних — приготованя і замаґазинованя запасів на насїнє це в зимових місяцях — зненесеня заборони спроваджуваня насїня з Німеччини — заряджене найскоршого повороту рільників з бараків в Ґмінд, Вольфсберґ і інших місць — урльопованя числа рільників з армії і достарченя помічників до робіт рільничих в відповіднім числї для кождої громади — при чім живити малаб їх держава — продаваня або хоч позичуваня коней військових до робіт — достарченя хомутів для коров і таких плугів — як також штучних погноїв — виплачуваня премії за засїви весняні;

3) для запобіженя повної депекорації підмог, для заснованя в кождім селї спілки плеканя худоби, обор і хлївень зародових, спровадженя і достарченя коштом держави бугаїв, довозу молоднику з країв західних, зближених кліматом до Галичини;

4) заборони дальшої реквізиції худоби і цапі — переведеня нового оцїненя форшпанів забраних в р. 1914, а плачених тодї значно низше вартости;

5) задля забезпеченя апровізації і корму для худоби — вчасного заосмотреня загрожених голодом повітів в муку з особлившим узглядненем повітів гірських — знесеня в гірських повітах заборони уживаня вівсяної муки яко поживи для людий.

III. З справою апровізації і засївів вяже ся тісно орґанізація і діяльність Закладу воєнного збіжевого.

В обох напрямах підносять ся против сего закладу з огляду на єго діяльність в східній Галичині численні жалоби.

Що-до орґанізації підносить ся, що в супереч виразної ухвали прибічної Ради у Відни з 15. липня 1915 р. на утворене двох відділів окремих у Львові і Кракові — отворено лише один відділ для цілої Галичини в Бєлїц.

Функцію розділу насїня повірено лише двом польським орґанізаціям „Syndykat rolniczy“ в Кракові і „Towarzystwo rolnicze“ у Львові — при установленю комісіонерів поминено зовсїм українських кандидатів — навіть и всупереч виразної постанови статута, признаючої орґанізаціям рільничим першеньство — поминено оферти Союза спілок господарско-торговельних у Львові і самих спілок союзних на провінції.

Не диво, що діяльність закладу для Галичини східної завела і що людність є невдоволена.

З причини сеї хибної орґанізації Закладу була доси апровізація недостаточна — в многих повітах не достарчено муки зовсїм — в многих лиш в дуже недостаточних скількостях. Процедура апровізації є дуже скомплікована і для людности крайно недогідна. Людність мусить що тижня ходити милями до комісіонера, щоб дістати крихту муки, а часто ходить дармо; бо муки нема.

Збіжа на осінні засїви в многих сторонах не доставлено зовсїм, в дуже многих так пізно, що вже не можна було засїяти. Часто було насїнє нечисте, перемішане з кукілем, сітием та стоколосою — декуди насїня не достарчено і незвернено доси заплачених з гори грошей.

Все дієсь з великою шкодою не лиш для людности, але і для продукції краю,

Порішено домагатись реформи орґанізації закладу в дусї повисших уваг — унормованя і облекшеня процедури забору збіжа і достарчуваня муки в тім напрямі, щоби перед забранєм надвижок із збіжа від поодиноких господарів в громадї, вилучено найперше в натурі скількість збіжа потрібного для виживленя тих осіб в громадї, які збіжа не мають, а доперва оставшу надвижку з цілої громади по переведеню розчисленя в самій громадї — вивожено і віддавано комісіонерам, а передовсїм щоб насїнє на весну потрібне заздалегідь було приготовлене і на час в потрібній скількости рільникам достарчене.

Вкінци постановлено домагатись; щоб з огляду на грозячий на передновку голод — призначено з запасів кукурузи, які закупила держава за границею, відповідну значнійшу часть для Галичини і заосмотрити нею завчасу загрожені голодом повіти.

Президія З. У. Ради поручила виготовлене відповідаючих тим ухвалам меморіялів послови Дру Е. Олесницькому, а відтак відбули в днях 29, січня Др К. Левицький і Др Е. Олесницький довшу конференцію з міністром справ внутрішних кн. Гогенльоге, а в дни 31. січня посли Василько і Др Олесницький конференцію з міністром робіт публичних Трнкою.

Обом міністрам вручено меморіяли і представлено річ устно.

Користаючи з побуту Намісника Колярда у Відни представив пос. Др. Е. Олесницький в дни 4. лютого єму повисші жаданя української людности — про які Ексц. Намісник був впрочім вже через дотичних міністрів поінформований.

В всїх повисших місцях одержали делегати З. У. Ради запевнене, що при рішенях правительства що-до дальшої акції господарської відбудови краю жаданя українскої репрезентанції будуть серіозно брані під розвагу, та що-до інтересів української людности правительство, яке наміряє акцію вести в своїх руках — віднесеcь з найпевнійшою справедливостию і безсторонностию.

Европейська війна.

Становиско Румунії.

Подорож русофіла до Петрограду. — Справа румунських достав для Анґлії.

БУКАРЕШТ, 23. лютого (Ткб). Філіпеску виїхав до Петрограду. „Epoca“ доносить, що на дворець приїхав на прощанє російський посол Поклєвскі та російський військовий аташе. Від Ungheni Філіпеску, якому товаришить його секретар, буде їхати осібним поїздом.

СОФІЯ, 21. лютого. По донесеням дневника „Утро“ мало румунське правительство оголосити умову з Анґлією в справі достави збіжа за неважну. Ся з анґлійського жерела походяча вістка з румунської сторони ще не потверджена.

Після капітуляції Чорногори.

Коаліція провірює услівя капітуляції. — Король Микола виновником.

БУДАПЕШТ, 22. лютого: „A Vilag“ доносить: „Біржевія Вєдомості“ довідуєть ся, що дипльомати почвірного порозуміня провірили акти зложеня оружа Чорногорою та набрали переконаня, що король Микола не може заперечити твердженю Австро-Угорщини, що ініціятиву до зложеня оружа він сам дав.

Після подорожі Бріяна до Риму.

Італія за окремим миром. — Невдача місії.

АМСТЕРДАМ, 22. лютого. Одна визначна особа, яка ту приїхала з Льондону, заявляє, що властиво причиною подорожи Бріяна до Риму було се, що Італія виявила наклін заключити окремий мир. Мимо острої цензури в цілій Італії панує велике занепокоєнє з причини італійських невдач.

ЛЮҐАНО, 22. лютого. Викликуюча сензацію статя в дневнику „Secolo“ стверджує, що місія Бріяна в Римі зовсїм не повела ся.

В Росії.

Дорожнеча. — Недостача робітників. — Нова позичка-

ПЕТРОГРАД, 22, лютого (Ткб). В статї поміщеній в дневнику „Новоє Время“ Меншиков виказує велику підвишку цїн ріжних средств живности почавши від грудня 1913 р. та каже, що причиною сего є брак робучих сил та перевозових средств. Автор остерігає перед обманюванєм самих себе, що в часї війни можна побудувати нові зелїзничі шляхи, бо нема до сего потрібних гроший та робітників. Такі будови тревають цїлі літа, а тимчасом війна наглядно зближає ся до кінця.

КОПЕНГАҐЕН, 22. лютого (Ткб). До „Berlingske Tidende“ доносить з Петрограду, що міністерство скарбу поробило заходи в справі затягненя в Америці позички в висоті 1 міліярда рублів. Переговори з дотичними банками в Ню-Йорку дали доси цїлком вдоволяючий вислід.

Турецький комунїкат.

З дня 21. лютого:

З військових зглядів відступила наша армія без втрат на становиска, які є положені на захід від Ерзерума, опускаючи становиска положені 15 км. на схід від сего міста. При тім знищила вона там 50 старих армат, яких не можна було зі собою забрати. Розголошені Росіянами казочні вісти, начеби вони здобули в Ерзерумі 1000 армат та взяли до неволї 80.000 бранців, є неправдиві. В дійсности в околиці Ерзерума не зведено ніяких борб, з виїмком тих, які зведено на висше згаданих становисках. В дійсности Ерзерум зовсїм не є твердинею, лише отвертим містом, а перестарілі форти, які находять ся в околиці сього міста, не мали ніякої військової вартости. Длятого також не брано в рахунок оборони сего міста.

На морі.

Затоплене анґлійського корабля.

ЛЬОНДОН, 23. лютого. (Ткб.). Бюро Райтера. Затоплено анґлійський корабель „Dingle“. Правдоподібно уратовано лише одного чоловіка.

Після наїзду австрійських лїтаків на Міляно.

Строга цензура в Італії. — Великі матеріяльні втрати.

ЛЮҐАНО, 23. лютого. (Ткб.). Міляньскі дневники знова виходять дуже поконфіскевані. В Мілянї алярм тривав від год. 9. до 1. Населенє, противно як попередного тижня, сим разом відчувало небезпеку, яка грозила йому рівночасно від заходу, півночи і сходу. Також в містах Monza, Brescia та Веронї через 4 години гуділи сиґнали перестороги. Охоронні армати та італійські лїтаки безнастанно працювали, але не могли ушкодити австро-угорських лїтаків, міжтим коли, як здаєть ся, італійські лїтаки понесли шкоду. Над озером Ґарда прийшло до формальної воздушної борби, але австро-угорські лїтаки полетіли дальше на полуднє. Вертаючи кинули вони богато бомб в місця, де находять ся водні заведеня, зелїзничі мости, фабрики та инші предмети, які є потрібні для виробу муніції та комунїкації і без сумнїву вдіяли богато матеріяльної шкоди. Здаєть ся, що втрати в людях не є більші, чим подала Аґ. Стефанія,

ЛЮҐАНО, 22. лютого. (Ткб.). Дневник „Provincia di Como“ подає до відома, що 4 чи 5 лїтаків перелетіло понад Bergamo. Бомб не кинули ніяких. Жовніри їх острілювали. В повіті Bergamo і Brianza бачено в богато місцевостях лїтаки. Факт, що вони зявили ся над Міляном та кинули там бомби, які наробили спустошень, потвердило кілька подорожних. Але вони не подають близших подробиць анї не потверджують поголосок, що поцілено ґазове заведенє. Цензура в Міляно та контроля на границї знова заострені.

РИМ, 22. лютого. (Ткб.). Аґенція Стефанія. Дня 21. с. м. рано перелетіли понад кількома місцевостями міляньскої та бресційськеї провінції ворожі лїтаки. Матеріяльна шкода незначна. Убито 4 особи, а кілька ранено. (Самі цивільні особи).

Анґлійський комунїкат.

ЛЬОНДОН, 22. лютого (Ткб.). Дня 17. і 19. с. м кинено з лїтаків на анґлійський табор під Кут ель Амара бомби, які не вдіяли ніякої шкоди. Посилка підмоги для ґен. Аylmera робить вдоволяючі поступи. Головний командант на середземнім морю доносить, що дня 20. с. м. підчас лету на звіди, який виконано в напрямі до висуненого на схід від суеського каналу ворожого становиска, один наш лїтак спустив ся (zniżył się) на 600⁰ та 100-фунтовою бомбою знищив ворожу електровню коло El Hassama.

Російський комунїкат.

З дня 20. лютого 1916.

Над рижським фронтом зявили ся в кількох місцях ворожі летуни та кинули бомби. Відтинок Kirchholm Uexküll острілювали Німцї сильним арматним огнем. Коло Uexkäll і в околиці на захід від Оґер, а також на захід від Пробстнґегоф, 4 km на полуднє від Оґер, оживлений огонь артилєрії. На полуднє від Крайцберґа, 12 km на північ від Якобштату, німецьки лїтаки кинули кілька бомб. На північ від Двинська два цепелїни перелетіли понад околицею Муштель, 20 km на північ від Двинська. Коло Двинська ворог подвоїв огонь своєї артилєрії. В околиці озера Святе знищила наша артилєрія два німецькі бльокгавзи.

Над Днїстром коло Устєчка висадили ми міну, яка знищила ворожі дротяні перешкоди і мінове поле та засипала стрілецький рів. Зманганя ворога, щоби нас огнем тяжкої артилєрії

та бомбами вигнати з лійку, яку витворила міна, остали безуспішні.

З дня 21. лютого.

Коло Шліссельбурґа, 16 клм. на північний захід від Двинська, наша артилерія острілювала більші німецькі відділи, які були зайняті працею. Німці утікли. Коло Ільлюкшти висадили ми 5 мін під 5 німецькими бльокгавзами. Лійки, які в наслідок вибуху повстали, ми сейчас обсадили. О дві лійки прийшло до завзятих боїв. В кінци остали ся вони в наших руках.

В ночи дня 21. лютого наші летуни кинули кількадесять бомб на місто Бучач і тамошний дворець, Після киненя 16-кільоґрамової бомби запримічено сильний пожар та сліди диму. Друга наша надвоздушна ескадра кинула на дворець в Монастирисках, 15 клм. на захід від Бучача, 10 бомб по 35 і 80 клґ.

Над Дністром в околиці Устечка наш огонь ударемнив пробу ворога наближити ся до наших ровів.

На Волині.

(Конець).

На Волині звичайно кілька хат в купі і це називають „хутори“. На подвірю почув я якийсь жіночий голос, мої Мадяри також щось говорили, але одна сторона не слухала другої і з тої розмови вийшов такий хаос, що я не розумів, що говорили Мадяри і не розумів також жіночого голосу.

В садок увійшла гарна молодиця, що виглядала радше на дівчину. Побачила, що я стою коло пасіки і не турбуючись, чи я розумію її чи ні, говорить: Ой за пізно прийшли Ви по мід, були трохи ранші пташки від Вас, там вже його і кроплинки не знайдете, шкода, що так турбовали ся.

Я спитав, чи є ще хто в дома і спрямував хід до хати. Вона відповіла, що є старенький батько і що буде зі мною дуже радо говорити, бо я говорю по їхньому. Я вийшов зі садку і побачив на порозі хати високого згорбленого старика з палицею в руці, у білій шапці.

Добрий день — кажу — діду.

„Здраствуйте, а що нового скажете?“

— Я приїхав до Вас трохи в гості.

— „А як так, то просим в хату“. Ліворуч сіний була звичайна хата і звідтам доносив ся гамір дітий, а одно таки чогось дуже плакало. Молодиця кинулась до середини, а дідусь попросив мене у світлицю. Перше, що звернуло на себе увагу, се були образи і образи і ще раз образи. Стільки їх було богато і так сіяли золотом чи на золото помальованою бляхою, що я сей час став їх оглядати. Були там мало що не всі святці, почавши від святої Таньки, а скінчивши на св. Николаю. Особливо звернув я увагу на образ Почаївської Матери Божої, Розпяте Ісуса Христа і на вид київської печерської Лаври, що — як старий казав — діти привезли його з прощі. Я просив о пояснене до деяких образів і дідусь говорив дуже радо. Вже з тих пояснень пізнав я, що дідусь, то незвичайний волинський селянин, що кождого вояка називає Москалем, а на означенє ріжниці поміж народом московським а українським уживає терміну кацапи і хахли або Малороси. Коли говорив про московські порядки в Києві і в печерській Лаврі уживав терміну Москалї в його дійснім значіню, і з докором в російську сторону. Я спитав обережно, чи він часом не Поляк. Дідусь поглянув на мене якось дивно і сказав: „Ні паничу, я не Поляк, а Ви може Поляк? Я очивидно заперечив се і далї питав його, що він властиво є? Дідусь відповів спокійно, що він Українець і я як вчений повинен знати, що то є Українець.

При тім можна було запримітити, що дідусь не мав охоти дальше говорити мабуть таки підозрівав, що я Поляк. Я впевнив його, що я також Українець і лиш тому до нього при нагоді поступив, бо чув, що він чужому офіцирови заявив, що він Українець. Я хотів лиш се чути на власні уха і тому поставив йому таке питанє чи він не Поляк. І як раз я хочу довідатись звідки в нього та свідомість, чи єму дехто з галицьких жовнїрів—Українців не розяснив справи, що він так висказує ся. „Ні, паничу! Я лиш раз здибав галицьких жовнїрів, що говорили по нашому і казали, що вони Русини і від них не мож було нічого путнього довідатись. Вони говорили, що в Галичині є також Українці і кацапи.

Ваші вояки, то щось так, як отсі Волинці. нічого не знали. А виж не Волинець — питаю? „Я тепер Волинець, але мій дід зайшов тут з далека з України. Ви певно знаєте, де лежить місто Умань, так мій дід був з Уманщини. В мині аж серце стало живійше бити, але я вдав цілком спокійного. Питаю дальше: а Ви знаєте дещо про свого діда і взагалі про свою сїмю?

— „Так паничу, знаю і то богато знаю і се як раз тримає мене при свідомости, хто я“. Я не міг укрити свого зворушеня; почав тішитись і сумувати нараз. Тішив ся, що стрінув людину, що прецінь знає бодай про свою родинну традицію і свідому свого я, я сумував, бо дідусь так тужно говорив про свою сторону Уманщину і про минуле, що видно було, що він свідомий долї свого закріпощеного і нещасного народу.

Я старав ся бути веселий, а слези мимо волї виступили в очах. Я трохи завстидав ся, а щоб себе підбадьорити, закурив папіроску і став ходити по хаті. Дїдусь не курив, звиняв ся що болять груди. Між тим принесла молодиця на тарільці меду. При їдї жартував я з молодицею, чи її не чіпають вояки, що вона така гарна і спитав ся де чоловік. Там де всї, відповіла, на війні. Дїдусь зітхнув на згадку про сина і сказав: „щастє лиш, що ще живий, бо попав ся в полон ще з початку сеї заверухи. Це в мене богато значить, бо все, що минї мій батько передав і що влив в мене, я все те передав йому в спадщинї а його обовязком буде далї піддержувати духа в селї.

Увійшов ґузар і замельдував що конї вже все з'їли а я доспівав собі що: пора вже їхати далї. Я встав і спитав ся чи хто з них вміє читати. Вміють обоє лиш дідусь вже не добачує. Я вийняв „Кобзар“ і подав молодиці. Вона перечитала наголовок і каже: — „А та се кобзар, в нас також є один лиш не такий грубий; ми привезли з Київа з Максимом, як були на прощі“. — А про гайдамаків тут пишеть ся — питав дідусь цікаво. Так пишеть ся або ви знаєте щось про гайдамаків дїдусю, кажу. Таж це одно що я перебрав від свого тата, а він від діда бо дід сам був гайдамака. Дїдусю, кажу я буду тепер до вас все приходити, сегодня видите самі, що довше не можу бути бо я в службі. Ви минї мусите всьо розказати, що лиш знаєте, я таки завтра приїду і буду міг довше остати. Я дав ще молодиці вірші Рудянського і „Українське Слово“ і спішив ся бо конї стояли на оборі готові. Дїдусь просив мене дуже щоб я заходив, бо йому аж лекще стає на души як побачить чоловіка, що може з ним говорити про те, про що він доси лиш роздумував, а як з ким говорив про минуле то нїхто чи не хотів розуміти крім сина Максима. Подаючи дїдови руку на відході чогось стало менї так приємно неначеб я стискав руку товаришеви з полків Ґонти чи Залїзняка, що встав з гробу подивитись чи молоде поколїнє дорівнує хоробростю предкам і неначеб зором питав ся мене, чи стріне вас дїти така судьба як і нас, що хотїли розбити кайдани неволї, тьми і насильства. Дїдусь якось вдоволено усміхнув ся.

Товариш з передпослїдних українських полків вірить в кращу будучність, він се відчув і вернувши знова до свого отамана роскаже йому, що молоде поколїнє знова зірвало ся до лету і ніяка сила не здержить його в дорозї до кращої долї. Воно пімстить кількаразову зраду Москви, а потім дальше буде завзято боротись проти всякого насильства з якоїб сторони воно не наступило. Я вийшов з хати зворушений, сїв на вороного і поїхав своєю дорогою...

НОВИНКИ.

— **Відзначеня** Цїсар надав в узнаню незвичайно патріотичної дїяльности перед ворогом гр. кат. парохови в Хороброві о. Омелянови Трешньовському та в узнаню незвичайно патріотичного і жертвенного поведеня перед ворогом гр. кат. парохови в Мечищові о. Т. Цареви золотий хрест заслуги на стяжцї медалї хоробрости.

— **Відзначеня.** Капітан ґенерального штабу Герман Відерін дістав найвисше цїсарське признанє, а ротмістр Виктор Гошовський воєнний хрест заслуги III. кляси з воєнною декорацією.

Оба вони приділені до львівської міської команди.

Незначне поясненє. До поміщеної онодї новинки в справі приниманя богословів-питомців до духовного семинаря присилає нам о. м-ректор Паньківський „незначне поясненє“, в котрім стверджує, що елькцію питомців в сїм роцї переводив виключно до сього покликаний митрополичий ординаріят, але все в порозуміню і за згодою ректорату. Далї впевняє о. ректор що між прийнятими доси (біль як 200) питомцями нема нї одного москвофіла. Поясненє о. м-ректора Панківського містимо радо, хоть воно нічим не зміняє нї не ослабляє поданого нами стану нї подій, та за те дає нам запоруку, що на будуче не дасть ся вже „перешварцувати“ до семінара навіть близького „фодника“....

— **Візванє до священиків, що опустили свої посади.** Ч. 1. „Львівських Аріепархіяльних Відомостий з д. 31. січня 1916 містить слїдуючий заклик львівського митрополичого ординаріяту:

„Гр. кат. Митрополичий Ординаріят дізнав ся з великим болем, що деякі священики дієцезії обставили в сих тяжких часах занимані духовні посади, мали виїхати в Росію і вже від довшого часу не вертають до своїх обовязків.

Є се оо. Артеній Авдикович, пар. карн. заведеня у Львові; Лев Дидикович, парох в Тростянци, деканата долинського; Емиліян Білинський, парох в Висні, деканата стрілиского; Андрей Возняк, катихит народний школи у Львові; Іван Габрусевич, парох в Рибниках, деканата бережанського; Володимир Глинський, парох в Підмонастири, дек. бобрецького; Іван Гошовський, парох в Крилосї, дек. галицького; Михайло Громадка, парох в Ляшкові, дек. лопатинського; Евгеній Давидович, парох Преображенської церкви у Львові, Теофиль Дейницький, парох в Борткові, дек. глинянського; Лаврентий Дияковський, парох в Половім, дек. радехівського; Яков Завадовський, парох в Бенківцях, дек. стрілиского; Адам Каленюк, парох в Довголуцї, дек. любинецького; Николай Климовський, упр. сотрудник в Угнові середнїм, деканата калуського; Григорій Комарянський, парох в Серпках горішних, деканата бурштинського; Теодор Костишин, парох в Голоску, дек. львівського; Роман Красицький, сотрудник Успенської церкви у Львові; Йосиф Леміщук, завідатель в Увини, дек. лопатинського; Іван Мацієвич, парох в Фразї, дек. стрілиского; Іларій Мединський, парох в Залізцях нових, дек. залозецького; Николай Менцїнський, завідатель в Синевідську Вижнім, дек. скільського; Андрей Обрізків, парох в Мальчицях, дек. Городецького; Іван Потопник, парох в Княжу, дек. золочівського; Володимир Потучко, парох в Журавні, дек. журавенського; Стефан Приплес, парох в Кустини, дек. лопатинського; Стефан Рудь, завідатель в Княжолуцї, дек. долинського; Іван Рудницький, парох в Чертежи, дек. журавенського; Іван Сваричевський, сотрудник Преображенської церкви у Львові; Володимир Сойка, парох в Цїневі, дек. рожнітівського; Ярослав Стеткевич, парох в Станиславчику, дек лопатинського; Павло Филиповський, парох в Вишневі, дек. бурштинського; Юліян Яримович, парох в Вільхівци, дек. бобрецького; Димитрій Яців, парох в Серпках Середних, дек. бурштинського.

З причини, що довше полишенє духовних посад через священиків противить ся церковним цензурам, взиває отсим Митрополичний Ординаріят всїх наведених Отців, щоби безпроволочно ставились в Митрополичім Ординаріятї або предложили достаточне оправданє свого чину. Коли би того не зробили, буде Митрополичий Ординаріят примушений приступити після декрету Тридентійського Собору (сесія XXIII) і розпорядженя Митрополичого Ординаріяту з дня 29. липня 1914 Ч. 44/Орд. до канонїчних цензур, аж до усуненя з заниманих посад.

Се є п е р ш е канонїчне візванє.

— **І таке має свої примхи.** Начальник громади в Зарудцях пан Procajło (не вибраний, а іменований староством) не приймає українських писем, бо каже, що nie rozumie. Можеби львівське староство зволило ласкаво поучити пана Процайлу, що йому таки треба конче „розуміти“ нашу мову. А як нї, то можна без кривди для громади заміняти пана Procajła за кого иншого...

— **За українську мову на зелїзницях.** Супроти нинїшних великих подій воно безсумнївно дрібничка, та все таки має для нас значінє, бож ми за ту дрібничку бороли ся довгі роки і остаточно її здобули. А ту великим трудом здобуту „дрібничку“ легко лишаємо. Минаючи східно-галицькі стації зелїзничі лише де-не-де стрічаєть ся українську напись. Чому воно так?!

— **Українцї Тернопільщини проти русифікації.** Товариш предсїдателя земського союза на південно-західнім фронтї Ґаяров обїхав фронт волинської ґубернії й Галичини. В своїм звідомленю Ґаяров між иншим говорить: Хоч населеню Галичини вияснювало ся, що дїти поміщені в земських захоронках тільки на бажанє самого населеня, що батьки їх можуть звідти забрати, коли схочуть, і що в разї евакуації полищить ся дїти на місцях, всеж таки на полудні Галичини серед українського населеня розповсюдили ся чутки, що дїтей вивезуть до Росії й там перепишеть ся їх з униятської віри на православє. Через те батьки починають забирати дїтей з захоронок. (Всву)

— **Доля української земської переселенської орґанїзації.** Дня 30. грудня м. р. мала рішити ся на окремих зборах відпоручників земств доля земської переселенської орґанїзації, яку засновано декілька лїт перед війною для „полудневе-російських ґуберній: київської, волинської, чернигівської, полтавської, харківської, воронїської й саратівської. Переселенська орґанїзація опинила ся в часї війни в дивнім положеню, бо переселенський рух зовсїм припинив ся й багато голосів хотїлиб таки заховати переселенську орґанїзацію для веденя кольонїзаційних справ по війнї. (Всву)

— **З малих клопотів.** Пишуть нам з міста: Що дня стрічаю на унїверзитетї наших богословів, яких сейчас можна відріжнити від польських питомцїв. Коли польські питомцї всї в реверендах, всї в чорних плащах, то наші в маринарках, то в спортових убранях, в куртках в пелеринах, та в ріжнородних лїтних загортках. Що за причина сего? видко польскі питомцї дістали сего року „фундуш“, навіть подібно більший як в инших роках, а наші що? Чи довго ще їм ждати? ...та якось то так в-во, а бо я знаю!... (У.)

— **Румунське збіже для Австро-Угорщини.** Офіціяльний дневник „Vistorul“ доносить, що дотепер приїхало там з Нїмеччини і Австро-Угорщини 4763 возів, щоби перевезти закуплені там 50.000 возів збіжа. Заладовано вже 2815 возів і відіслано їх.

— **Росія боїть ся стратити Україну.** „Камбань“ з 29. січня с. р. містить редакційну статю про велике значінє України для російської держави. Росія була занепокоєна стратою Польщі, але се нїщо проти страху, який обгортає її на саму згадку, що може, колиб війна протягнула ся дальше, стратити багату Україну, без якої неможливий цїлий її промисл. Україна має найбагатші поклади камінного вугля та сіль, які йдуть на ужиток цїлої Росії й приносять їй найбільші доходи. Тому то Росія всїми силами хоче забезпечити для себе Україну й обставила західну границю на Волинї та Бесарабії великими масами війська. Тут ладить Росія найсильнїйший оборонний мур. (Всву)

— **Винниченкова пєса на петербурській сценї.** Пєсу нашого письменника Володимира Винниченка „Брехня“ ладить до вистави петербурський Олександрийський театр. Пєсу виставляють ся, річ ясна, в московськім перекладї. Останнї проби „Брехнї“ йдуть саме тепер, а перша вистава, з якої дохід призначено на бенефіс артистів, як повідомляє „Реч“, мала відбути ся в половинї лютого. (Всву)

Бібліоґрафія.

— „Учительське Слово“, орґан „Взаїмної помочи галицьких і буковинських учителїв і учительок“ вийшов онодї під редакцією Миколи Мороза. Зміст: Від видавництва і від управи Товариства — В народ! — Орґанїзуймо наші сили! — Дотеперішня діяльність учительської орґанїзації. — Загально-українська рада. — Загально-українська культурна Рада а учительство. — „Взаїмна поміч“ підчас інвазії. — Важні шкільні справи. — Матеріяльне положенє учительства. — Пригадка членам і довжникам кред Т-ва Взаїмна поміч учительська. — До учителїв у військовій службі в справі реклямацій. — Новинки. — Лягли головами. — Некрольоґія. — Часопись виходить 1 15 кождого місяця. Річна передплата в краю і державі 8 к. Адрес редакції і адмінїстрації у Львові ул. Мохнацького ч. 12.

— „Господарська часопись“, число 3. з 10 лютого приносись такий зміст: К. Ка: Ще одна важна задача нашої хлїборобської орґанїзації. — Кучера: Плеканє ярин (далї буде). — К. Ка: Гноївня і дворівник. — Іван Марцїнків: Акція ратункова для нашого пасїчництва. Вісти з Сїльського Господаря (з філїй, кружків). Вісти господарські. — Всїляки ради. — Кухонні поради. К. Ка: Дещо з гіґієни або науки о здоровлю. (Катар, кашель і інфлюенца). Лїтература. Оповістки та оголошеня.

— Ukrainisches Korrespondenzblatt (виходить у Відни) містить в числї 3 з 10 лютого такі статї Давіс Тріч: Полїтичне значінє України (передрук з „Osteuropäische Zukunft“ ч 3.) К(алимович): Актуальні церковні питаня унїятів в Холмщинї. — (Калино)вич: Шкільне питанє холмської ґубернії перед вибухом війни. — Його: Др Лесь Мартович (некрольоґ) — Відроджене найстаршого українського інститута у Львові (про Ставропіґію). — Полїтичні замітки (сконфісковані). — Революційні розрухи на Українї (за „Neue Wiener-Journal em“). — Незвичайна поява (про злобну замітку „Ku j ra lwowsk-ого дотично „Osteuropäische Zukunft“). — Українцї в рядах польських леґіонїстів (за „Дїлом“) — Дрібні замітки.

— Вістник союза визволеня України ч. 75—76. Зміст: Весняні надії. — М. Троцький. Перед скликанем Державної Думи. — Др М. Лозинський. Галичина в житю України, IX. Російсько-український і польсько український спір у теперішній війнї. — У. С. С. Юра Шкрумеляк. Страшний час (вірш) — М. Опока. Одна з багатьох пригод. Зі спогадів У. С. С. — Р. Купчинський. Стрілецька купальня. — З Холмщини. — Ор. Кириленко. Українцї в Америцї. — Вісти.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, дня 24. лютого 1916

Нинї: 24. лютого гр.-кат. Власія муч., римо-кат. Мацея ап.

Завтра: 25. лютого гр.-кат. Мелетия, римо-кат. Анастазиї.

Послїдні вісти.

з головної австрійської кватири.

З дня 23. лютого.

На російськім фронтї.

На північний захід від Тернополя наші війська відперли наступи на нераз вже згадувані висунені вперід укріпленя пільних сторожий. Впрочім не зайшло нїчо замітного.

На італїйськім фронтї.

Оживлені артилєрійські бої на прибежному фронтї тріваюць дальше. За ворожими лінїями запримічено більші пожари.

На балканськім фронтї.

На південний схід від Дурацца відкинено ворога з передного становиска.

Австро-угорський летун обкидав бомбами італїйські кораблї в пристанї Дураццо. Оден перевозовий корабель станув в полуминї і потонув.

Заступник шефа Ґенерального Штабу
пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

ПЕТРОГРАД (ТКБ). Вчера о 2 попол. цар в товаристві вел. кн. Михайла Олександровича і мінїстра двора прибув до думи. По богослуженю цар висказав ласкаві слова до думи, на які президент відповів патріотичною бесїдою. Цар говорив з послами союзників; відтак удав ся до салї засїдань. Після відспіваня гимну цар вписав своє назвиско до золотої книги почесних гостий думи.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.